

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

• 25 Aralık 2022 • No: 177

İŞÇİ SINIFI Kitlesele Grev ve İsyanlarla KAPİTALİZME HAYIR DİYOR!

Küresel bir toplumda yaşıyoruz ve tarihin hiçbir döneminde olmayacak şekilde insanlığın kaderi ortaklaşmış durumda. Bu yüzden hiçbir işçi, Ortadoğu'da ya da Ukrayna'daki savaşa, iklim krizine, demokrasi meselesine sırtını dönemez, dönmemelidir! İster Türkiye'de isterse ABD'de yaşasın, kendi toplumundaki sorunların çözülmesini isteyen bir işçi, aynı zamanda dünyadaki sorunların çözülmesini de istemek zorundadır.

Bir yıllık zaman döngüsünü daha tamamladık. Geride bıraktığımız bir yılda doludizgin akıp giden olaylar dizisini hatırlayıp muhasebesini yapmak ve gelecek günlere ışık tutmak son derece önemlidir. **Emekçi isyanlarıyla açılan 2022, yine sürüp giden isyanlarla kapanıyor.** Şubatta başlayan Rusya-Ukrayna savaşının etkisi tüm dünyada hissediliyor. İnsanlık, gerçekten de olağanüstü bir dönemden geçiyor. Hatırlayalım; dünyada aynı anda milyarlarca insanın eve kapatıldığı, cadde ve meydanların ölüm sessizliğine terk edildiği karabasan dönemini kısa süre önce geride bıraktık. Kapitalist sistem, Brezilya veya Hindistan varoşlarındaki emekçi ile Afrika'daki emekçinin, Avrupa'daki emekçi ile İran veya Türkiye'deki emekçinin kaderini göbekten birbirine bağlamış durumda. **Ulusal sınırlar, milliyetçilik, dini ve kültürel farklılıklar bu gerçeğin üzerini örtebilir ama ortadan kaldıramaz.**

Bir kez daha vurgulayalım: Küresel bir toplumda yaşıyoruz ve tarihin hiçbir döneminde olmayacak şekilde insanlığın kaderi ortaklaşmış durumda. Bu yüzden hiçbir işçi, Ortadoğu'da ya da Ukrayna'daki savaşa, iklim krizine, demokrasi meselesine sırtını dönemez, dönmemelidir! **İster Türkiye'de isterse ABD'de yaşasın, kendi toplumundaki sorunların çözülmesini isteyen bir işçi, aynı zamanda dünyadaki sorunların çözülmesini de istemek zorundadır.** Zira kaç zamandır tikanıp gerileme evresine

@u_i_d_e_r

/uidderorg

/uid_der

f/uidder.org

www.uidder.org

girmiş olan sömürü düzeni, insanlığın başına büyük belalar açıyor. Kapitalizm olarak adlandırdığımız bu ekonomik ve siyasi düzen çürümüş, tarihsel ömrünü yani “kullanım süresini” doldurmuştur. Tarihe baktığımızda, sayısız büyük imparatorluğun çöktüğünü görürüz. Mesela yıkılmaz sanılan heybetli Roma imparatorluğu da Osmanlı imparatorluğu da yıkılıp gitti. Bilimsel bir inceleme yapan herkes, tüm üretimin ve zenginliğin köle emeği üzerinde yükseldiği Roma imparatorluğunu ayakta tutmanın mümkün olmadığını, çöküşün kaçınılmaz olduğunu görecektir. **İnsanlar, değişim nehrinde akıp gitmelerine rağmen çoğu kez bunun farkında olmazlar.** Ancak savaşlar, birbirini izleyen krizler, yaşanan büyük toplumsal altüst oluşlar değişimin kaçınılmaz olduğunu herkese gösterir. İşte insanlık böyle bir dönemin içinde bulunuyor.

Mevcut teknolojiyle tüm insanlığın karnını doyurmak, işsizliğe son vermek ve özgür bir dünya kurmak mümkün ama **kapitalistler, “herkese yetecek ürün üretilmesi bizim için kârlı değil” diyorlar.** Böyle bir düzen sorun ve krizden başka ne üretebilir? 2022’de 3 bin süper zenginin toplam serveti 11 trilyon 800 milyar dolara yükseldi. Bu zenginler, 8 milyar insanın yaşadığı dünyanın gayri safi hâsılasının yüzde 11,8’ini ellerinde tutuyorlar. Fakat aynı anda 1 milyar insan açlık çekiyor, çok daha fazlası beslenme sorunuyla boğuşuyor. **Böyle bir düzenin adil olması, çürümemesi ve ayakta kalması mümkün mü?** Dünya genelinde sürüp giden emekçi isyanları ve ayaklanmaları bu adaletsiz ve çürümüş düzene verilmiş bir tepki değil mi?

2022’ye girerken yaptığımız değerlendirmede, dünyadaki isyan fırtınasının süreceğini dile getirmiştik. Nitekim yeni yılın ilk günlerinde Kazakistan işçi sınıfı ayağa kalktı. Daha sonra Sri Lanka’da Rajapaksa diktatörlüğünü yıkan emekçi isyanı başladı ve onu Ekvador’daki emekçiler izledi. Bugün yine bir Latin Amerika ülkesi olan Peru’da emekçiler isyandalar. Emekçi kitleler işsizliğe, katlanılmaz yoksulluğa, çevrenin tahrip edilmesine karşı çıkıyor, eğitim ve sağlık alanındaki sorunların çözülmesi için bütçe ayrılmasını istiyorlar. **Fakat büyük sermaye çevreleri, ordu, polis, yargı ve burjuva siyaset dünyasının iç içe geçerek oluşturduğu oligarşik yapı, işçi ve emekçilerin her türlü talebine karşı çıkıp boğuyor.** Bu oligarşik yapı, emekçilerin seçip iktidara getirdiği solcu devlet başkanlarını siyasal mekanizmaları kullanarak devre dışı bırakıyor. 7 Aralıkta bir Kongre darbesiyle Pedro Castillo’nun görevden alınması üzerine emekçiler bir kez daha ayağa kalktılar. Özellikle son 20 yıldır Latin Amerika’da aynı süreç tekrarlanıyor. **Tam anlamıyla bir kısır döngü söz konusudur ve tüm olaylar dizisi işçi sınıfının önüne şunu koyuyor: Devrimden başka bir seçenek yok!**

Peru’dan İran’a dünyanın her yerinde tablo aynıdır: **Baskıcı despotik yapılar emekçilere nefes aldırıyor, her türlü hak arayışını ve özgürlük mücadelesini ezmeye çalışıyorlar.** Fakat İran’da da tanık olduğumuz üzere başaramıyorlar. Hatırlayacak olursak, 2022’nin hemen başında İranlı emekçiler mollalara şöyle haykırıyorlardı: **“Vallahi**

devrileceksiniz!” Peş peşe ayağa kalkan İranlı emekçiler, 16 Eylül’den bu tarafa molla rejimini köklerinden sarsıyorlar. Polisin, başını kurallara uygun örtmediği gerekçeyle Mahsa Amini’yi katletmesi, 43 yıldır molla rejimine karşı biriken toplumsal öfkenin patlamasına neden oldu. Mollalar, toplumdaki dini değerleri kullanarak Şah düzeninden bikan emekçilerin bir kısmını arkalarına takmış ve siyasal boşluktan yararlanarak iktidarı ele geçirmişlerdi. Humeyni önderliğinde katı faşist bir rejim kuran mollalar; tüm demokratik hakları yok ettiler, kadınlara çarşaf giyme zorunluluğu getirdiler, muhalifleri kurşuna dizip emekçilere zulüm uyguladılar. **Tüm bunları dini kullanarak haklı göstermeye çalışırken, devlet kaynaklarını sınırsızca yağmalayıp zenginleştirdiler, halka tepeden baktılar. İşte bu yüzden emekçiler, molla rejiminden nefret ediyor ve özgürlük istiyorlar.** Hâlihazırda isyan başarıya ulaşmış değil ama değişim ve dönüşüm arzusu tüm toplumu derinden kuşatmış durumda. Molla rejimi, yüzlerce kişiyi katletmesine rağmen toplum üzerinde kontrol sağlayamıyor.

Türkiye’de, özellikle son 7 yıldır baskı ve zorbalık rejimi altında nefes almaya çalışan emekçiler, İranlı kardeşlerinin yaşadıklarını anlayıp hissedeceklerdir. Milyonların yoksulluğunu büyüten, genç kuşakları depresyona iten, rüşvet ve yolsuzluğa gömülen, devlet kaynaklarını sınırsızca yağmalayan rejimin oy tabanı eriyor, toplumsal desteği erozyona uğruyor. Bu koşullarda AKP-MHP iktidarının seçimleri kazanması ihtimali yoktur. Fakat tek adam rejimi, varlığını sürdürmek için emekçilerin dini duygularını istismar etmekten, toplumu yapay temelde kutuplaştırmaktan, savaş çığırıklığı yapmaktan, milliyetçiliği kışkırtıp düşmanlığı körüklemekten, kaos politikalarına başvurmaktan geri durmuyor. Son günlerde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu’na ceza verilmesinin veya 6 milyon insanın oyunu almış HDP’nin öcüleştirelmesinin amacı bellidir. **Ancak uzun bir süredir toplumda büyük bir değişim arzusu mayalanıyor ve topluma korku salarak ayakta kalmaya çalışan rejim bu değişim arzusunu bastıramayacak!**

Sömürücü egemen sınıf, sıkıştığı her yerde baskı ve zorbalıkla emekçilerin mücadelesinin önüne geçmeye, toplumdaki değişim arzusunu bastırmaya çalışıyor. Mesela artan hayat pahalılığına ve kötü çalışma koşullarına karşı **İngiltere’de son 30-40 yılın en büyük grevleri yaşanıyor.** Sermaye hükümeti ise, yeni yasalar çıkartarak grevleri ezmeyi ve işçi sınıfının mücadelesini bastırmayı hedefliyor. Kitlese grevlerin birbirini izlemesi; işçi sınıfı, sınıf mücadelesi, devrim gibi kavramların yeniden gündemi belirlemesine neden oluyor. Oysa 30 yıl önce, “kapitalizme karşı mücadelede lokomotif güç işçi sınıfıdır” düşüncesine saldıran burjuva fikir dünyası, “işçi sınıfı öldü,” “sınıf mücadelesinin sonu geldi” diye kahkaha atıyordu. **Burjuva yüzlerde o kahkahanın yerini gerilim ve korku alalı çok oluyor. İşçi sınıfı, birbirini izleyen isyanlarla ve yayılan kitlese grevlerle kapitalist düzenin efendilerinin yüreğine korku salıyor! ■**

Enflasyon, Asgari Ücret ve İktidarın “Baz Etkisi” Oyunu!

Bundan tam bir yıl önce İşçi Dayanışması'nın Aralık başlıklı yazımızda şöyle demiştik: “Gündelik yaşamın galesi içinde iktidar ve sermaye çevrelerinin algı oyunlarını idrak etmek emekçiler için kolay değil. Kafaları karıştırarak, algı oyunları yaparak, yalan söyleyerek, unutturarak yoksullaşmamızı normal göstermeye, ekonomideki başarısızlıklarını başarı olarak yutturmaya çalışıyorlar. Siyasi iktidarın emekçileri aldatırken en çok başvurduğu yöntemlerden biri «unutturmak.» Öyleyse biz unutturmamalıyım.” Bu yazıyı yazmamıza vesile olan olayları kısaca hatırlayalım.

Geçtiğimiz yıl Aralık ayında asgari ücret 4253 lira olarak açıklandığında “büyük zam” denilerek servis edilmişti. İki ay içinde 8 liradan 18 liraya fırlayan doların 13 lira bandına düşürülmesinin de davul zurna eşliğinde kutlanmasına şahit olmuştuk. Keza enflasyonu düşük göstermek için taklalar atan TÜİK'in akrobasi şampiyonluğuna doğru koşuşuna da... İşte bu yalanları teşhir etmiş, **İktidarın ekonomi politikaları sonucu enflasyonun yükseldiğini**, liranın değerinin düştüğünü hatırlatmalar yaparak anlatmıştık. **Asgari ücret zammının alım gücündeki kayıpları bile telafi etmediğini, üstelik yükselmeye devam eden enflasyon karşısında çok hızlı bir şekilde eriyeceğini söylemiştik.**

İşçiler Şubat ayında ilk zamlı ücreti aldıklarında yeni asgari ücret aylık sınırıyla eşitlenmişti bile! Bu gerçeğe rağmen o günlerde yaptığı bir konuşmada şöyle diyordu Erdoğan: “Ülkemizin ayağına vurulan her pranga gibi faiz prangasını, döviz prangasını ve enflasyon prangasını parçalayıp atacağız. Artık faiz tartışması gündemden önemli ölçüde düştü. Döviz kuru da istikrara kavuştu. **Sırada enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek var... Türkiye, ekonomide tarihinin en güçlü dönemine girmektedir.**” Sonra ne oldu peki?

Aradan geçen bir yılda işçi ve emekçilerin yoksulluğu büyümeye, iktidar da bini bir para yalanlarını tekrar etmeye devam etti, ediyor. Tam bir yıl önce 13 liraya “düşmesi” davul zurnayla kutlanan dolar bugün 18 liranın üzerine çıkmış durumda. **Birakalım enflasyonun tek haneli rakamlara düşmesini, TÜİK'in tüm taklalarına rağmen resmi enflasyon yüzde 85'in üzerine çıktı. Gerçek enflasyon ise yüzde 185'i geçti.** İşçilerin milli gelirden aldığı pay düşerken sermayenin payı artmaya

devam etti.

İşte bu koşullarda 8500 lira olarak açıklandı asgari ücret. Bu rakam **son bir yıldaki alım gücündeki kaybı bile telafi etmiyor** ve tıpkı geçen seneki gibi hızla eriyecek. Seçimlere giderken bu konunun elini zayıflatmasını istemeyen siyasi iktidar, bir süredir enflasyonun 2023'te düşeceğinin propagandasını yapıyor. Hayat pahalılığının sorumlusu olarak zincir marketleri hedef gösteriyor.

Erdoğan'ın iddia ettiği düzeylerde olmasa da önümüzdeki aylarda enflasyonda **baz etkisiyle** bir düşüş beklenmektedir. **Ancak enflasyonun düşmesi fiyatların düşmesi demek değildir. Fiyatların artış hızının düşmesi demektir.** Bunu bir örnekle açalım. ENAG Ekim ayında yıllık enflasyonu yüzde 185 olarak açıkladı. Yani geçen yıl Ekim ayında 100 lira olan alışveriş sepetimiz bu yılın Ekim ayında 285 liraya yükseldi. Kasım'da ise aynı sepet 297 liraya çıktı. Buna rağmen Kasım ayında yıllık gerçek enflasyon 15 puan düşerek yüzde 170 oldu. **Peki, nasıl oldu da sepetimizdeki ürünlerin fiyatı artmaya devam ettiği halde enflasyon düştü?** Çünkü bu yılın Kasım ayında fiyatların artış hızı geçen yılın Kasım ayına göre yavaşladı. Nitekim ENAG'a göre Kasım 2021'de yüzde 9,91 olan aylık enflasyon, bu yılın Kasım ayında yüzde 4,24 olarak ölçüldü. İki dönem arasındaki bu 5,5 puanlık “hız farkı” yıllık enflasyonun düşmesine neden oldu. **Buna baz etkisiyle düşüş denmektedir ve önümüzdeki aylarda yaşanacak olan budur. Marketlerde fiyatlar artmaya devam edecek, buna karşılık yıllık enflasyon düşecektir.**

İşte iktidarın zincir marketleri “suçlu” ilan etmesindeki cinlik buradadır. Siyasi iktidar, enflasyonun artış hızının yavaşlamasını hem bir başarı olarak yutturmak, hem asgari ücrete yapılan sefalet zammını makul göstermek, hem de zamların duracağı/fiyatların düşeceği algısı yaratmak için kullanıyor. Böylece önümüzdeki aylarda alım gücü daha da düşecek olan emekçilerin öfkelerini şimdiden zincir marketlere yönlendiriyor, hedef sapıtıyor. **Oysa saatte 100 kilometre hızda giden bir arabanın hızını saatte 80 kilometreye düşürmesi arabanın durduğu anlamına gelmiyor.** Seçimlere az bir süre kalmışken, siyasi iktidar bu ve benzeri algı oyunlarının yanı sıra sindirme ve baskı politikalarını daha da arttırmak isteyecektir. İktidarın emekçileri aldatma, oyalama, sindirme politikalarına geçit vermeyelim! ■

Emekçi Gençliğin Uyuşturulmasına HAYIR!

İŞYERLERİNDEN

■ İstanbul Avrupa Yakasından bir grup genç Türkiye’de uyuşturucu kullananların sayısının arttığı ve ülkenin bir uyuşturucu merkezine dönüştüğü gerçeği uzun zamandır gündemi işgal ediyor. Nitekim geçtiğimiz haftalarda gazeteci Özlem Gürses, Antep’te bir mahalleden gözlemlerini aktararak uyuşturucu kullanımında gelinen noktayı ortaya koydu. Haberde yer alan fotoğraflarda insanın gözüne önce yoksulluk çarpıyor. Kışın soğuktan korunmanın bile büyük sorun olduğu buz gibi iki göz odada, 6 kişilik bir aile... Ayakkabı boyacısı baba gece gündüz çalışmasına rağmen milyonlarcamız gibi ailesiyle birlikte yoksulluk çukurunun dibinde yaşıyor. Aile birçok kez şikâyetinde bulunmuş. Ancak uyuşturucu satılmasını engelleyememişler, neticede iki çocuğu da bağımlı olmuş. Yüzbinlerce gençten sadece ikisi! Her geçen gün iktidarın tepeden tırnağa suça ve yolsuzluğa bulaştığına dair ifşaatlar ortaya çıkıyor. Öte yandan İçişleri Bakanı “Ortalama haftada 5 bin uyuşturucu satıcısını veya imalat yapanı gözaltına alıyoruz. Bu konuda arkadaşlarımız, emniyet teşkilatımız, jandarma teşkilatımız büyük bir gayret gösteriyor” diyor!

Bir haftada bu kadar insanın uyuşturucudan gözaltına alındığı bir ülke uyuşturucu cenneti değil de nedir? Türkiye adeta bir narko ülke olmuş durumda. “Varlık barışı” adı altında sermayenin kaynağına bakılmaksızın ülkeye

rahatça girmesi ile uyuşturucu dâhil türlü kaçakçılık ve yolsuzluk arasında bağ var. Bir yandan her türlü sermayedar semirtilirken, bir taraftan da yaşam koşulları gittikçe kötüleşen emekçiler uyuşturularak bu kirli düzen sürdürülmek isteniyor. Özellikle çevresinde ne görürse onun etkisinde kalan yüzbinlerce genç, uyuşturucuya bulaştırılıyor. Bizat Emniyet Genel Müdürlüğü’nün raporlarına göre, 2020 yılında 159 bin 268 uyuşturucu olayına müdahale edilirken, bu sayı 2021 yılında yüzde 35,5 artışla 215 bin 771’e yükselmiş. Uyuşturucu kullanıcılarının yüzde 86,7’sinin ailesinin yanında yaşadığı vurgulanıyor. Yani gelir seviyesi düştükçe uyuşturucu kullanım oranı artıyor. Bunlar sadece resmi veriler, gerçek ise bunun çok üzerindedir.

Kapitalist devletlerin uyuşturucuyu yok etmek, insanları bundan kurtarmak gibi bir niyeti yoktur, olamaz da. Çünkü bu hem muazzam bir para ve rant kaynağıdır hem de örgütsüz insanları pasifleştirmenin etkili bir yoludur. Türkiye’de uyuşturucu sorunu, siyasi iktidarın bir yumağa dönüştürdüğü en yakıcı sorunlardan yalnızca biridir. Sorunu yaratan, gençliği çürüten kapitalizm ve siyasi iktidarın uyguladığı politikalar. **Uyuşturucu belasından uzak durmak, umutsuzluk ve depresyon çukuruna düşmemek için tek yol var: Örgütlü olmak, siyasal hak ve özgürlükler başta olmak üzere kapitalizme karşı mücadele etmek!** ■

Depresyona Karşı Özgürlük Mücadelesine!

■ İstanbul’dan bir grup genç

“Uyanmak istemiyorum. Uyanıp ne yapacağım...” benzeri cümleleri son zamanlarda çok sayıda genç arkadaşımızdan duyuyoruz. Bu arkadaşlarımız tüm gün yataktan çıkmak istemediklerini, zamanın bir biçimde tükenmesini istediklerini söylüyorlar. Aslında bu tipik bir depresyon belirtisi ve sorun sadece çevremizde gördüğümüz gençlerle sınırlı değil. Depresyonun onu yaşayan gencin kendisinden öte bir boyutu var. Çünkü **depresyon toplumsal ölçekte bir krizdir!**

Türkiye’de milyonlarca genç olarak aynı sorunlarla boğuşuyoruz. Yoksulluk, işsizlik, niteliksiz eğitim sistemi, baskı ve yasaklar, özgürlüklerin yok edilmesi gençleri adeta nefessiz bırakıyor. Pek çoğumuz “ev genci” haline getiriliyor, atıl bırakılıyor. Bu durumda gençler kendilerini işe yaramaz hissediyor, öz saygılarını yitiriyor, psikolojik sorunlarla boğuşuyorlar. Sonuç olarak geleceğe dair belirsizlikler kaygıyı arttırırken bu kaygılarından kurtulamayan genç kardeşlerimiz depresyon çukuruna yuvarlanıyorlar.

Yaşam gençler için anlamsızlaşıp içi boş bir kabuğa dönüşüyor. Umutsuzluk ve hiçlik duygusu baskın geliyor. Hayatının baharında cıvıl cıvıl olması gereken gençler yaşayan ölümlere çevriliyor. Türkiye’de sadece 2021’de 60 milyon kutu antidepresan sa-

15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişinden bir kare

Hak Verilmez Alınır!

■ Ankara'dan genç bir işçi

Asgari ücret görüşmeleri sürerken Hazine ve Maliye Bakanı Nebati "Asgari ücretliye de memura da emekliye de ne verilse haklarıdır. Dar gelirliye, fakir fukaraya vermek bereket getirir" demişti. Üreten, emek veren, alın teri döken emekçilere yapılacak zammı sadaka olarak gören iktidar, bir kez daha sefalet ücretine mahkûm etti emekçileri. Nebati daha önce de EYT'lilere "yük" demişti. Erdoğan'ın ise "türedi" diyerek hakaret etmesini, kadro isteyen taşeron işçiye "nankör" diyerek azarlamasını da unutmadık. **Sadaka, lütuf, ihsan... Zihinlerinde bunlar var. Hak denenilen mefhum yok. Bilinçlerinde demokrasiye, hakka dair hiçbir şey yok. İhsan eyleyip lütuf ediyorlar sadece.**

Erdoğan ve Nebati gibi Osmanlı egemenleri de yoksul kitleleri tebaa olarak görürdü. Tebaanın hiçbir hakkı ve hukuku yoktur. O hak alamaz, ona ihsan edilir. Sultanın ihsan ettiklerine de razı olunur. Bugünün yöneticileri de böyle düşünüyor. **Onlara göre "hak", o hakkı verebilecek güçte olanın ihsanıdır. Patronun sendikalaşan işçiye "sendikaya ne gerek var, biz veriyoruz" demesi de bundandır. Bu zihniyete göre hak iddiasında bulunup mücadele etmek ise nankörlüktür.**

Oysa hiçbir hak egemenlerin lütfuyla kazanılmamıştır. Geçmişten bugüne kazanılmış tüm haklar dişle, tırnakla verilen mücadeleler sonucunda burjuvaziden söke söke

alınmıştır. **İş saatlerinin kısaltılması, çocuk işçiliğinin yasaklanması, sigorta ve emeklilik hakkı, genel oy hakkı, grev hakkı...** Bu topraklardaki sınıf tarihi de aynı gerçeği haykırıyor: Hak Verilmez Alınır! Türkiye'de 1960'lı ve 70'li yıllarda işçiler büyük mücadeleler vererek haklarını genişlettiler. Mesela 1963 Kavel grevi sayesinde kazanıldı grev hakkı. Egemenler DİSK'i kapatmak istediğinde şalteri indirenler, sel olup sokaklara akanlar bu toprakların işçileriydi. 1977-78 yıllarında metal işçileri aylar süren grevler yaparak ücretlerini yükselttiler ve çalışma koşullarını iyileştirdiler.

Ancak 1980 askeri faşist darbesinden sonra işçi sınıfının tüm mücadeleciler örgütleri dağıtıldı. Baskı ve yasaklar, geçmişi unutturma politikaları 80 sonrası işçi kuşaklarının hak arama bilincine büyük zarar verdi. **İşte bu nedenle bugün iktidarın emekçileri tebaa olarak gören zihniyeti işçilere de sirayet ediyor.** İşçiler yaşadıkları sorunlar karşısında kendi öz güçleriyle harekete geçmek yerine, devletten, patrone, sendika bürokratlarından çözüm bekliyor. Bu topraklarda işçi hakkını alamadığında o hakkı talep etmeyi ısrarla sürdürmek ve kavga vermek yerine, çoğu kez sessiz kalmayı veya o işten ayrılmayı düşünüyor. Bu anlayışı reddetmeliyiz. Kendi sınıf penceresinden tarihimize bakmalı ve bugün **yapmamız gereken şeyin ihsan beklemek değil mücadele etmek olduğunu bilmeliyiz.** ■

tilması, antidepresan kullanımının çocuk yaşlara inmesi, intihar eden gençlerin sayısındaki artış toplumun ve gençlerin içinde bulunduğu çıkmazın göstergesidir.

Geçen yıl Türkiye'de Spotify'da en çok dinlenen iki podcast, ruh sağlığıyla ilgiliydi. Kuşkusuz bunları dinleyenlerin çoğunluğu bir çıkış yolu arayan gençlerdir. Fakat **toplumsal bir varlık olan insanın depresyon çukurundan tek başına çıkması mümkün değildir, toplumsal sorunlar karşısında bireysel çözüm ve çıkış yolu yoktur.** Buna karşılık gençlerin yaşadığı sorunların, depresyonun sadece kendileriyle ilgili olduğu söyleniyor ve bireysel çabalarıyla bu sorunlardan kurtulabilecekleri telkin ediliyor. Biz gençlerin görmesi gereken bir gerçek var: **Bizler şikâyetçi olduğumuz koşulları değiştirmek üzere harekete geçmedikçe depresyon girdabından çıkamayız.** Kendi sınıfımızın, işçi sınıfının saflarında birleşip harekete geçmek yerine pasif konumda beklersek sorunlarımız çözülmez. Tepki-

mizi, öfkemizi, enerjimizi, yaşadığımız sorunların kaynağı olan kapitalizme karşı örgütlü mücadeleye akıtmazsak içimizde hapsedtiğimiz o tepki ve enerji bizi çürütür.

Bitkiler için yaşam kaynağı ışıktır ve ışık azsa bitki hayatta kalabilmek için ışığa doğru yükseltir başını, ışığa döner yüzünü, yapraklarını daha yukarıya taşır. İşçi sınıfının gençlerinin de yöntemi bu olmalıdır. Bizler de yüzümüzü karanlığa değil ışığa dönmeliyiz, değişim yaratabilme gücümüzün farkına varmalıyız. Yalnızlık çukurundan çıkma, kendimizi yeniden üretebilme olanağını bizlere sunan ÜİD-DER gibi sınıf örgütlerimizde yan yana gelmeyi seçmeliyiz. Bilelim ki insanlık ve toplum için adım atmaya başlayan kişi iç karartan hiçlik duygusundan kurtulur, kendini değerli hissetmeye başlar ve yüreği yaşam sevinciyle dolar. **O halde haydi, özgürlük için mücadele saflarına! Kapitalizmin yarattığı depresyon esaretini parçalayalım!** ■

Asgari Ücret: Kim Haklı, Meşru Olan Ne?

■ Kocaeli/Gebze'den bir kadın işçi

22 Aralıkta Erdoğan tarafından asgari ücretin 8500 lira olarak belirlendiği açıklandı. İş Kanunu ve Asgari Ücret Yönetmeliğine göre asgari ücret; **“İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret” olarak adlandırılıyor.** Peki, 8500 lira bu tanıma uyuyor mu? 4 kişilik aileyi geçtik bir işçinin bile bu ücretle geçinmesi mümkün mü? Hayat pahalılığının, ev kiralarnın, faturaların ağır yükü karşısında bu rakam işçilere açlığın dayatılması demek değil midir?

Fakat konu asgari ücret olunca sermaye sınıfı ve siyasi iktidar, bu gerçekleri dikkate almıyor. **İktidar “Bizim sırtımızda yumurta küfesi var” diyor ama o küfede patronlar var, işçiler yok.** Sendika bürokratlarıysa sermaye sınıfına “çok zam yapıp toplu sözleşmelerde bizi zor duruma düşürmeyin” diyorlar. Fakat daha kötüsü örgütsüz, sınıf bilincinden yoksun olduğu için **pek çok işçi de asgari ücretin gerçek enflasyon oranında arttırılmasını, yoksulluk sınırının üstüne çıkan, temel ihtiyaçlarımızı asgari düzeyde karşılayan bir ücret istemeyi, bu taleple harekete geçmeyi mümkün görmüyor.**

Çünkü bu düzeyde bir ücreti ve fazlasını hak

ettiğimize dair bir bilinç söz konusu değil. Bu yüzden çoğu işçi böyle bir talebi meşru görüp savunamıyor. Oysa meşru olmayan siyasi iktidarın, patronların ve ihanet içindeki sendikacıların yaptığıdır. **Asıl meşru olmayan; çalışan, üreten işçilerin 8500 liraya mahkûm edilmesidir.** Şirketler, bankalar ardı ardına rekor kârlar açıklıyorlar, sermayelerini büyütmeyle övünüyorlar. Yani işçilerin sırtından sermayelerini büyütüyorlar. Ama sıra işçi ücretlerini yükseltmeye gelince bunun makul olmadığını söylüyorlar. **Asgari ücrete gelen zammın enflasyonu daha da yükselteceği yalanlarını söylemekten çekinmiyorlar.** İşçilik maliyetlerinin yükselmesinin iflaslara, işçi çıkarmalara neden olacağı tehditlerini savuruyorlar. **Oysa şirketlerin toplam maliyetleri içinde işgücüne ayrılan pay (yüzde 10) giderek düşüyor. Yani işçilik ucuzladıkça ucuzluyor.**

Üretenler, alın teri dökenler olarak önce haklı olanın biz olduğumuza inanmamız lazım. Birleşmemiz gerektiğini görmeli, kendi gücümüze güvenmeyi öğrenmeliyiz. **“Asgari Ücret Dört Kişilik Bir Ailenin İhtiyaçlarına Göre Belirlensin” ve “İşçilerin Eriyen Ücretleri Gerçek Enflasyon Oranında Arttırılsın”** talepleri başta olmak üzere UİD-DER'in yürüttüğü kampanyanın tüm taleplerini sahiplenmeliyiz. Bu taleplerimizi gerçekleştirmek için gücümüzü birleştirmeliyiz. ■

Asgari Ücret Yükselirse Enflasyon Yükselir Mavalı

■ İstanbul/Sancaktepe'den bir kadın işçi

Real ücretler eriyor, milyonlarca insan hayat pahalılığı altında eziliyor. Asgari ücret ortalama ücret haline gelmiş durumda. Emekçilerin alım gücü düşerken patronlar kâr rekorları kırıyorlar. **Ama gelin görün ki özellikle son iki yıldır aynı teraneleri dinliyoruz: Asgari ücrete yüksek zam yapılırsa şirketler zarar eder, işten çıkarmalar artar, enflasyon yükselir!** Ekonomik terimler havada uçuşuyor, profesörler, uzmanlar sosyal medyada, televizyonlarda boy gösteriyorlar. Sıradan bir insanın anlayamayacağı konuşmaların ardından şu sonucu çıkarmamızı sağlıyorlar: Aman ücretlere fazla zam yapılmasın! Milyonlarca işçinin, emeklinin hayatını nasıl sürdüreceği, ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağı, nasıl barınacağı umurlarında değil. Tek dertleri şirketlerin kârını ve kapitalizmi korumak!

Geçen yılın başında asgari ücret 4 bin liranın üzerine çıktığında da kıyameti koparmışlardı. **Gelin görün ki daha işçiler zamlı ücretlerini almadan enflasyon yükselmiş, asgari ücret açlık sınırının altında kal-**

mıştı. Daha elimize geçmeden açlık sınırının altına düşen ücretler mi enflasyonu yükseltti? Üstelik istatistikler bu “saygın” ekonomistleri hiç de doğrulamıyor. 2016 yılında şirketlerdeki “çalışan maliyeti” yüzde 16 iken bu yıl yüzde 10'a gerilemiş. Sadece bu da değil, son dört yılda işçilerin milli gelirden aldığı payda da büyük bir düşüş var. 2019'un üçüncü çeyreğinde (Temmuz-Ağustos-Eylül) yüzde 33,3 iken bu yılın aynı döneminde yüzde 26,3'e gerilemiş. Patronların payı ise yüzde 50'den yüzde 54,8'e yükselmiş! Yani dört yılda ekmeğimizden, etimizden, peynirimizden alıp patronların kasasına aktarmışlar. Buna rağmen utanmadan patronlar kârlarından taviz vermesin, yaşam derdiyle boğuşan emekçiler yoksulluk çukurunun en dibine yuvarlanmaya razı gelsin istiyorlar.

Bize maval okumayı bıraksınlar. Enflasyonun sebebi iktidarın ekonomi politikalarıdır, liranın dolar karşısında değersizleşmesidir. Bu politikaların bedelini biz ödemek istemiyoruz. Biz geçinebileceğimiz bir ücret istiyoruz, sefalet ücreti değil. ■

Umudumuzun Çiçekleri

Onlar
Bahar dallarıdır
Tomurcuklarla yüklü
Çiçeğe dönüşecek

Onlar
Alev kıvılcımları
Yüreklerimizi tutuşturacak

Onlar
Umudumuzun çiçekleri
Karanlıkları yırtıp
Yarına ulaşacak

Bir gün
Çiçeklerin açtığı bir bahar günü
Göğsüne yatırdığın yigitlerin
Çatlatıp yüreğini
Kızıl güllere dönüşerek
Yeryüzüne çıkacak!

Elif Çağlı

Büyük İnsanlık

Büyük insanlık gemide güverte yolcusu
trende üçüncü mevki
şosede yayan
büyük insanlık.

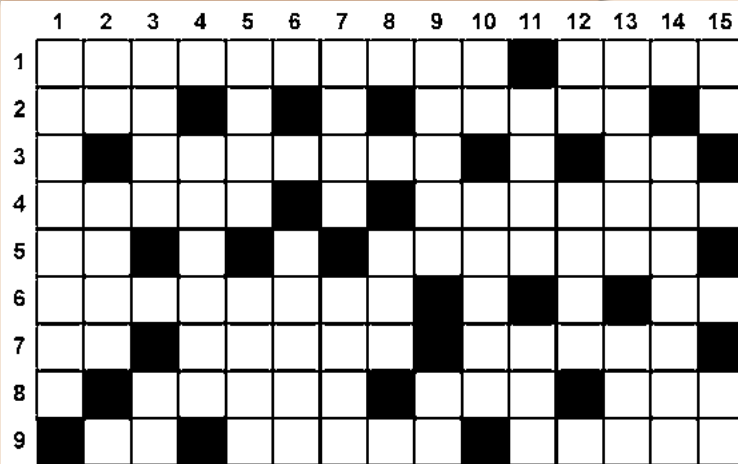
Büyük insanlık sekizinde işe gider
yirmisinde evlenir
kırkında ölür
büyük insanlık.

Ekmek büyük insanlıktan başka herkese yeter
pirinç de öyle
şeker de öyle
kumaş da öyle
kitap da öyle
büyük insanlıktan başka herkese yeter.

Büyük insanlığın toprağında gölge yok
sokağında fener
penceresinde cam
ama umudu var büyük insanlığın
umutsuz yaşanmıyor.

Nâzım Hikmet

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Organize olma. Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonunun kısaltması.
2. Kolay olmayan. Çok seyrek.
3. Arnautluk ve çevresinde yaşayan bir halk. 9'dan bir fazla.
4. Üzüntü vermek. Artım.
5. Mısır mitolojisinde güneş tanrısı. Tempolu müzik eşliğinde yapılan bir jimnastik türü.
6. Koyu mavi. Lityumun simgesi.
7. Sıkıntılı bir durumda söylenen bir söz. Bayındırlık. Yönetimsel.
8. Yunan mitolojisinde ölümlere hükmeden yeraltı tanrısı. Ansızın, birdenbire.

Avuç içi.

9. Uzaklık belirten bir söz. Vaktinden önce. Tel, ince demir veya ağaç çubuklarından yapılan ve içine kuş ve saire konulan şey.

Yukardan Aşağıya

1. Hürriyet.
2. Romanya'nın plakası. İrade zayıflığı.
3. Kilogramın binde biri. Şaşma anlatan bir söz.
4. Gözün arkasında yer alan, ışığı algılayan doku.
5. Zirhli savaş aracı. Bir işin veya borcun ödenmesi için öngörülen sürenin sona ermesi.
6. Rütbesiz asker.
7. Türler, çeşitler. Zarara uğrama tehlikesi.
8. Cet.
9. 100 cm'lik temel uzunluk ölçüsü birimi. En kısa zaman.
10. Genişlik. Trabzon'un bir ilçesi.
11. Kusur, bozukluk. Yatay bir düzleme göre yer çekimi doğrultusunda bulunan, eğik olmayan.
12. Bir bağlaç. Aklama, temize çıkarma.
13. Söylenen sözün tersini kastederek kişiyi veya olayla alay etme. Üstüne öteberi koymak için dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş geniş levha.
14. Taşıma işi.
15. Bir bağlaç. Temel.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	Ü	C	R	E	T	L	İ	K	Ö	L	E	L	İ	K	
2	R	E	E	L	A	S	A	R	Z	A	N	A			
3	E	M	S	A	L	T	N	M	A	L	K	A	R		
4	T	A	M	O	S	E	T	Y	A	E	A	A			
5	K	A	I	M	I	M	A	S	A	Z	A	K			
6	E	T	R	A	N	R	O	L	A	N	A				
7	N	A	K	E	T	T	A	H	R	A	N	A			
8	A	S	T	I	M	Z	E	K	A	I	T				
9	A	R	A	M	A	S	A	L	S	A	F	R	A		

2023'e Girerken Emekçiler

2022'ye girerken İşçi Dayanışması'nda şunları yazmıştık: “İnsanlık, tarihin en büyük dönemeç noktasına gelmiş, bir eşikte bekliyor. Ancak insanlık gelip durduğu dönemeci alamadığı için teknoloji ve üretici güçler kapitalist efendilerin elinde yıkıcı bir güce, bir kâbusa dönüşüyor. İşte bu yüzden dünya işçi sınıfının tahammül sınırları daralıyor, öfkesi artıyor. **Önümüzdeki yıllarda da emekçiler işsizliğe, açlık ve yoksulluğa, kapitalist sömürüye, baskı ve yasaklara karşı dünya meydanlarını doldurmaya devam edecek! Yani isyan fırtınası büyüyerek devam edecek!**” Nitekim tam da söylediğimiz gibi, Avrupa'dan Amerika'ya, Afrika'dan Asya'ya dünya meydanları dolup taşı. **Kazakistan**, Hindistan, **Sri Lanka**, Fransa, **İtalya**, ABD, **İspanya**, Almanya, **Yunanistan**, Avustralya, **Güney Kore**, Arjantin, **Panama**, Macaristan, **Haiti**, Güney Afrika, **Sudan**, Ekvador, **Belçika**, Çin, **Moğolistan**, İngiltere, **İran**, Peru ve daha birçok ülkede meydanlar emekçilerin “Artık Yeter” haykırışıyla yankılandı, yankılanıyor! Dünya işçi sınıfı yoksulluk girdabına, baskı ve zorbalık düzeni kapitalizme karşı isyan fırtınasını büyütme devam ediyor.

Hayat pahalılığı, savaş, isyan ve grevlerle geçen bir yıl

2022'yi Kazakistan'da öfkesi patlayan işçi sınıfının isyanıyla açmıştık. Artan yakıt fiyatlarına, yoksulluğa, demokratik hak ve özgürlükleri gasp eden, sendikaları kapatan, yolsuzluğa batmış diktatörlük rejimine karşı ayağa kalkan Kazakistan işçi sınıfının mücadelesi dünyada büyük yankı uyandırmıştı. 24 Şubatta başlayan ve Üçüncü Dünya Savaşını yeni bir boyuta taşıyan Rusya-Ukrayna savaşının ardından ise, dünyanın dört bir tarafı savaş karşıtı gösterilere sahne oldu. Rusya dâhil birçok ülkede emekçilerin “Savaşa Hayır” sesleri yükseldi. Emperyalist savaş kızıştıkça yüzlerce, binlerce kilometre ötede savaşın yıkıcı etkisini hissetmeye başlayan emekçiler, artan hayat pahalılığına grev ve mitinglerle yanıt verdiler.

2022 yılı, dünyanın dört bir yanındaki emekçilerin taleplerinin, özlemlerinin ne denli ortaklaştığını, işçi sınıfının tek ses, tek yumruk olmaya ihtiyaç duyduğunu belirgin bir şekilde gösteren bir yıl oldu. Savaşın da etkisiyle artan enerji ve gıda fiyatları, yoksulluk girdabında olan emekçilerin yaşamlarını derinden sarstı. Artan hayat pahalılığı sayısız ülkede emekçilerin biriken tepkisinin ve

öfkesinin patlamasına sebep olurken, grevler, eylemler, yürüyüşler birbirini izledi. On yıllardır görülmeyen kitle-sellikte grevler yapıldı, yapılıyor.

Başta İngiltere olmak üzere Avrupa'da hayat pahalılığına, enerji ve gıda krizine, yüksek enflasyona karşı işçi sınıfı sendikalarıyla birlikte grev silahını kuşandı. Uzun yıllar süren durgunluğun ardından İngiltere işçi sınıfı RMT sendikasına üye demiryolu işçilerinin militan ve kararlı mücadelesi öncülüğünde suskunluğunu bozdu. Yaz aylarından bu yana grev dalgasını sürdüren demiryolu işçilerini sağlık, posta, iletişim, kamu, liman işçileri, otobüs şoförleri, itfaiyeciler ve öğretmenler izledi. **“Bu bir sınıf savaşı” diyen mücadeleci sendikalar ve işçiler, “İşçi sınıfı öldü” diyenlere yanıt vermiş oldu.** Kitlesele grevlerle, yürüyüşlerle, dayanışma eylemleriyle işçi sınıfının mücadelecisi geleneği ve tarihsel hafızası yeniden canlanıyor. Yıl biterken milyonlarca işçiyi içine alan İngiltere'deki grev dalgası, 2023'ün ilk aylarında da başta demiryolu olmak üzere ulaşımdan sağlığa, eğitimden iletişime sayısız sektörde büyüyecek.

Kitlesele eylem ve grevler, Avrupa ve ABD'de de sınıf mücadelesindeki yükselişin bir göstergesi. Her ülkede olduğu gibi Batılı ülkelerde de burjuvazi işçi hareketini

Peru'nun İşyan Fırtınası Sürüyor

geriletmeye çalışıyor. Grev ve sendika karşıtı yasaları, grev kırıcı uygulamaları devreye sokan burjuva hükümetlerin özgürlüğü ve demokrat maskeleri yırtılıp atılıyor. İngiltere'de Muhafazakâr Parti hükümetinin grev kırıcı hamleleri buna örnektir. Ancak engeller işçi sınıfının mücadelesini durduramıyor. Son dönemde ABD'de beyaz yakalı işçilerin sendikalaşma mücadelesi öne çıkıyor. Birçok sektörde sendikalaşma eğilimi güçlenirken, mücadele kazanım getiriyor. Sendika karşıtlığıyla bilinen Amazon'da, Starbucks'ta, Apple'da sendikalaşan işçiler başarı elde ettiler.

İran'dan Peru'ya: Emekçiler özgürlük istiyor!

Dünya işçi sınıfı 2022'de ekonomik taleplerini yükseltmekle yetinmedi. Ekmek mücadelesinin yanında özgürlük mücadelesini de büyüttü. Sri Lanka'da yaratılan yapay ayrımları bir kenara bırakarak birleşen işçiler, on yıllardır hüküm süren hanedanlığı devirdiler. İran'da emekçi halk zalim molla rejimini temellerinden sarsmaya devam ediyor. Perulu emekçiler ise 7 Aralıkta solcu devlet başkanı Pedro Castillo'ya karşı yapılan Kongre darbesine karşı günlerdir sokaktalar.

2022'ye **"Ey İran tarihinin korkakları! Vallahi devrileceksiniz"** diyerek giren İranlı emekçiler, yılı yine büyük bir isyan dalgasıyla kapatıyorlar. Emekçi kadınların "özgürlük" şiarıyla fitilini ateşlediği isyan, 3 ayı geride bıraktı. 20 binden fazla kişinin tutuklanması, yüzlercesinin sokaklarda katledilmesi ve idam kararıyla yargılanması emekçileri mücadeleden alıkoyamıyor! **İran'ın yiğit emekçi kadınları, gençleri, işçileri; sarsılmaz, kudreti sorgulanmaz denilen molla rejiminin uykularını kaçırma devam ediyor.** 19, 20 ve 21 Aralıkta bir kez daha genel grev çağrısı yapan işçiler; Tahran, Kerman, İsfahan, Şiraz, Yezd, Tebriz, Kum, Meşhed, Ahvaz, Huzistan ve

daha birçok şehirde hayatı durdurdu.

Kapitalist sistemin yol açtığı krizlerin faturasını ödemek istemeyen emekçiler, birçok ülkede ayakta. Haziran ayında Ekvadorlu emekçiler hükümet karşıtı protestolarıyla meydanlara aktı. **Kongre darbesine karşı sokağa çıkan Perulu emekçilerin isyanıysa OHAL'e, orduya ve baskıya rağmen durdurulamıyor.** "Kapitalistlerin boyunduruğuna daha ne kadar boyun eğeceğiz?" diye soran emekçiler, "Çözüm Olmazsa Devrim Olur" sloganını yükseltiyorlar. Perulu işçi ve emekçilerin mücadelesi genel grev ve eylemlerle devam ediyor.

Latin Amerika'da emekçilerin isyan dalgası gittikçe sıklaşan aralıklarla sahneye çıkarken, dünyanın bir başka ucunda, Çin'de de işçi sınıfı suskunluğunu bozuyor. Demokratik hakların ve özgürlüklerin yok sayıldığı baskıcı Çin rejimi altındaki işçiler, kölelik koşullarına isyan etti. **Fabrikalar, kent meydanları, üniversiteler kitlesele protestolara sahne oldu.** Çin'in güneyindeki Afganistan'da ise Taliban'a karşı "özgürlük" şiarından vazgeçmeyen emekçi kadınlar toplumsal hayatın dışına itilmeye, yok sayılmaya karşı mücadeleye devam ediyorlar. 20 Aralıkta Taliban'ın kadınların eğitim almalarını yasaklayan kararından sonra kadın erkek yüzlerce üniversite öğrencisi, "öl ya da boyun eğ" tehditlerine karşı mücadele ediyor.

Tarihsel bir kriz içinde debelenen kapitalist sistem insanlığı ve gezegeni tehdit ediyor. Fakat dünyanın dört bir köşesinde benzer sorunlarla boğuşan emekçilerin kurtuluş çığlığı da ortaklaşıyor! **İsyanların ardı arkası kesilmiyor, kitlesele grevlerin biri diğerini izliyor.** Dünya işçi sınıfının öfkesi ve tepkisiyle daha da ısınan yaz aylarından sonra isyankâr kış devam ediyor. 2023'e çetin şartlarda giren işçi sınıfı, kapitalist sistemin yol açtığı sorunlara karşı mücadele bayrağını yeni yılda da yükseltmekte ve isyanını büyütmede kararlı! ■

Düşük Ücretlere, Baskı ve Yasaklara Karşı İşçilerin Mücadelesi Sürüyor!

Türkiye'nin dört bir yanında işçiler ücretlerini arttırmak, çalışma koşullarını iyileştirmek, baskı ve yasaklara son verilmesi için mücadele alanlarına çıkıyor. Birleşiyor, iş durduruyor, sendikal mücadele yürütüyor. Saldırılarına ve yasaklara boyun eğmiyor.

Bekaert İzmit ve Kartepe fabrikalarında 13 Aralıkta başlayacak grevler, "Milli güvenliği bozucu nitelikte" görüldüğü gerekçesiyle Erdoğan'ın kararıyla yasaklandı. Bekaert grevi AKP iktidarı altında yasaklanan 19. grev oldu. İzmit fabrikasında DİSK/Birleşik Metal-İş üyesi işçiler yasak kararını tanımadı ve greve çıktı. Haksızlık karşısında dik durmanın, zulme boyun eğmemenin gururuyla grev haklarına sahip çıkan işçilere, çeşitli fabrikalardan işçiler ve sınıf dostları dayanışma ziyaretlerinde bulunuyorlar.

Kocaeli'de Selüloz İş Sendikasının örgütlü olduğu **Kartonsan**'da toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine 22 Aralıkta grev başladı. Öte yandan Kristal-İş üyesi **Atışkan Alçı** işçilerinin Eskişehir'deki grevi devam ediyor. Bursa'da TEKSİF'in örgütlü olduğu **Yeşim Tekstil (Almaxtex)** işçilerinin grevi ise anlaşmayla sonuçlandı. Grev öncesi işçilere sadece yüzde 5 zam teklif eden patron, grevle birlikte işçilerin yüzde 42'lik ücret talebini kabul etti.

Gebze'de **Vivo Vtech** işçileri Türk Metal, İstanbul'da **Koç Üniversitesi Hastanesinde** taşeron şirketlerde çalışan sağlık işçileri ise Dev Sağlık-İş Sendikasında örgütlendiler. İşçilerin örgütlü gücünden korkan patronlar her iki işyerinde de işten atma saldırısı gerçekleştirdi. İşçiler de direnişe geçerek buna karşılık verdi. Vivo Vtech patronu geri adım attı, atılan işçiler geri alındı ve sendika hakkı tanındı.

Balıkesir'de Eczacıbaşı grubuna bağlı **Esan Madencilik**'te Bağımsız Maden-İş'e üye olan işçiler küçülme bahanesiyle 4 Aralık Dünya Madenciler Gününde işten çıkarıldı. İşçilerin ortaya koyduğu mücadele sonucunda şirket geri adım attı ve işbaşı yapmak isteyen tüm madenciler işlerine geri döndü.

Temmuz ayında işten atılan ve direnişe başlayan, işe

alınacakları sözü verilince direnişlerini sonlandıran **İzmir Büyükşehir Belediyesi Evde Sağlık ve Bakım işçileri**, verilen sözlerin tutulmaması üzerine 1 Aralıkta tekrar direnişe başladılar. Sendika düşmanlığı ve işten atma saldırısına karşı 36 gün fabrika önünde direnen **Yasin Çakır Un Fabrikası** işçilerinin ise mücadelesi sonuç verdi. İşçilere kıdem ve ihbar tazminatları, kullanmadıkları yıllık izin ücretleri ve 5 maaş tutarında tazminat hakları ödendi.

DİSK/Gıda-İş üyesi **Marlboro** işçileri İzmir/Torbalı'da, Öz İplik-İş üyesi **Barutçu Tekstil** ve **Turkuaz Tekstil** işçileri Bursa'da, **Nersoy Tekstil** işçileri Zonguldak/Çaycuma'da direnişe devam ediyorlar.

Düşük ücretlere, ağır çalışma koşullarına, hak gasplarına karşı işçiler "Artık Yeter" demeye devam ediyor. Erzincan'da **Çiftay Madencilik** işçileri de 27 Kasım gece yarısı banka promosyon hakları için iş durdurdu. İstanbul **LC Waikiki**'de Kluh adlı taşeron firmaya bağlı temizlik işçileri, 19 Aralıkta ücret zammı ve promosyon haklarının kendilerine ödenmesi için iş bıraktı.

DİSK, 14-15 Aralıkta "Gelirde Adalet, Vergide Adalet" talebiyle başlattığı imza kampanyası çerçevesinde pek çok kentte basın açıklamaları gerçekleştirdi. **Eczacılar**, milyonlarca işçi ve emekçiyi ilgilendiren ilaç krizine dikkat çekmek, mesleki sorunlarını ve taleplerini dile getirmek için 27 Kasım'da Ankara'da kitlesel bir miting gerçekleştirdi.

Emek ve Özgürlük İttifakı'nın İstanbul'da gerçekleştirdiği emek ve halk buluşmasında UID-DER adına yapılan konuşmada emeğin örgütlü cephesinin büyütülmesinin önemine vurgu yapıldı: "Emeğin örgütlü cephesini büyüttüğümüz zaman işçi sınıfı siyasi bir güce ulaşabilir ve ancak o zaman toplumsal gidişata müdahale edebiliriz. Ancak o zaman tek adam rejiminin toplumu baskı altına alıp sindirmesine karşı durabiliriz. UID-DER olarak, emek cephesini büyütme için, işçi sınıfının ve insanlığın kurtuluşu mücadelesini büyütme için ter akıtmaya devam edeceğiz." ■

2023'e Girerken 2022'den Çıkan Dersler

Türkiye işçi sınıfı 2023 yılına artan hayat pahalılığı, tek adam rejiminin toplumu nefessiz bırakması ve büyüyen sorunlarla giriyor. Büyüyen sorunlar, 2015'teki işçi mücadelesini saymazsak, özellikle son iki yıldır işçi hareketinde yükselişe neden oluyor. Emek Çalışmaları Topluğunun araştırmalarına göre, 2021'de işçi eylemlerinin sayısı 827 olurken, grev ve direnişlere katılan işçi sayısı önceki yıla nazaran neredeyse iki kat artarak 83 bin olmuştu. 2022 yılında ise, işçi eylemlerinin hem sayısı arttı hem de şehir ve sektör olarak yaygınlaştı. **Bu bakımdan 2022 yılı, toplumdaki değişim ve dönüşüm isteğinin büyüyen yoksulluğa duyulan tepkiyle birleşerek daha fazla açığa çıktığı bir yıl oldu.**

Ocak ayının ortasında başlayan iş durdurma eylemleri, kısa sürede taşımacılıktan metale, tekstilden tersaneye birçok sektör, işyeri ve kente sıçradı. **Yılın ilk üç ayında yüzlerce işyerinde on binlerce işçi fiili direnişlerle, işyeri işgalleriyle ücretlerinin arttırılmasını talep etti.** Bu eylemleri, yükselen enerji fiyatları nedeniyle artan faturalara karşı protestolar izledi. Kadınlar baskı ve yasaklara rağmen alanlara çıktı. Ormanların ve yaşam alanlarının talan edilmesine karşı çıkan köylülerin, evleri rant uğruna yıkılmak istenen emekçilerin eylemleri artarak sürdü.

Trendyol ve ardından gelen kargo/lojistik işçilerinin mücadeleleri, Migros Depo, Farplas, TPI Composite direnişleri, İstanbul'da özellikle çorap sektöründe, Antep'te tekstil fabrikalarında ardı ardına gelen iş bırakma eylemleri, hepsi kazanımla sonuçlanmasa da direngenlikleriyle işçilere cesaret verdi. İşten atma, gözaltı, ters kelepçe hatta plastik mermiye dahi boyun eğmeyen işçiler, pek çok yerde de kazanım elde ettiler. Sağlık ve eğitim emekçileri uzun yıllardır görülmeyen sıklıkta ve kitlelilikte alanlara çıktılar. Protesto gösterileri, basın açıklamaları ve grevler yaptılar. Özlük haklarının gasp edilmesine, enflasyon karşısında ücretlerinin erimesi nedeniyle yaşadıkları geçim sıkıntısına, çalışma koşullarının her geçen gün ağırlaşmasına isyan ettiler.

Eylemlerin doruğa çıktığı Şubat ayında İşçi Dayanışması'nda şöyle yazmıştık:

“Üretimin durdurulduğu birçok işyerinde işçilerin ek ücret zamları ve kazanımlar elde etmesi son derece önemlidir. Kimi işyerlerinde ise işçilerin mücade-

lesi sürüyor ve onlara yenileri ekleniyor. Ancak merkezinde ücret artışı olan bu eylem dalgasını örgütlü mücadeleye dönüştürmemiz gerekiyor. Zira işçiler sendikalarında örgütlenmeden birlik ve dayanışmalarını koruyamazlar. Sendikalar işçi sınıfının en temel ve asla vazgeçemeyeceği ekonomik ve demokratik mücadele örgütleridir. İşçiler sendikalarında örgütlenmeden ve sınıf bilinci kazanmadan, sendikalar mücadeleciler için çizgiye çekilmeden sermaye sınıfının saldırılarına karşı durulamaz, kalıcı kazanımlar elde edilemez.” (No 167)

Ne var ki ücret artışıyla başlayan eylemlerin çok azı sendikalaşmaya yöneldi, işçiler örgütsüzlük zincirini kıramadılar. Çok açık ki bunun nedeni Türkiye işçi sınıfının örgütsüz olması ve sendikaların tepesine çöreklenmiş, koltuklarını korumaya odaklanmış bürokratlardır. **Sene başında patlayan işçi mücadelelerini sahiplenmek, başarıya ulaştırmak veya sendikal örgütlülüğe taşımak konusunda sendika yöneticilerinin büyük çoğunluğu kılını bile kıpırdatmadı.** Sendika bürokratlarının bu uğursuz tutumunu bu yılki asgari ücret görüşmelerinde bir kez daha gördük. Türk-İş, Hak-İş, Memur-Sen üst yönetimleri eliyle sendikal hareketi frenleyip bu alanda rahatça at oynatabiliyor. Hatta Çalışma Bakanı çıkıp sendikacıların kendisine “8 bin liranın çok üzerine çıkmayın” dediğini söyleyebiliyor. Aynı iktidar, meydanı boş bulduğu için grevleri yasaklayabiliyor.

Asgari ücretin Türkiye'de ortalama ücret haline geldiği ve hayat pahalılığının artarak sürdüğü koşullarda, bu yıl da yeni bir eylem dalgasının yaşanması ihtimali yüksektir. Dolayısıyla geçen yılki eylemlere ilişkin yaptığımız tespitler önümüzdeki yıl için de geçerlidir. Diğer taraftan baskı ve yasakların daha da artacağı bir yıla girmiş bulunuyoruz. Zira önümüzde bir seçim var; siyasi iktidarın manipülasyonla, algı oyunları ile yapamadığını baskı ve korkutmayla yapmaya çalışacağını bilmek gerekiyor. **Bu uyarıyı yapıyoruz, çünkü işçiler uyanık ve örgütlü olurlarsa bilinç bulandırıcı hamlelere inanmaz, korkmaz ve oyunları bozarlar.** Demokratik hakların gasp edildiği bir ülkede ekonomik ve sosyal haklar da tırpanlanır. **Türkiye işçi sınıfı ekonomik haklarıyla birlikte demokratik haklarına sahip çıkmak için de mücadele etmek zorundadır! ■**

Sözcüklerin Anlamı:

Kimin Düşüncesi, Kimin Penceresi?

Hayatın her alanında insanlarla iç içeyiz; her an iletişim ve etkileşim halindeyiz. **İnsanlar ister farkında olsunlar isterse olmasınlar, sürekli birbirlerinin duygu, düşünce ve dolayısıyla hayatlarını etkilerler.** Bu, insanın sosyal ve kültürel bir varlık olmasıyla ilgilidir. İletişim kurmak için kullandığımız araçsa dildir. Dil düşüncelerimizin uzantısıdır, ifade biçimidir. **Bu nedenle, günlük hayatın akışı içinde bize önemsiz, anlamsız hatta saçma bile gelse de konuştuğumuz, söylediğimiz, duyduğumuz her şeyin bir anlamı vardır. Anlamsız olan şey de bir zihinsel sürecin sonucudur.** Onlar zihnimizi şekillendiren düşüncelerin dile gelişidir. Peki, zihnimizdeki düşünceler nasıl şekillenir?

Şu kavram ve ifadelere bir göz atalım: Zengin, yoksul, sınıf, işçi, burjuva, kâr, ücret, vatan, milliyetçilik, her koyun kendi bacağından asılır... Bunlar ve ağızımızdan çıkan diğer yüzlerce kavram ve ifadeleri belirleyen şey içinde yaşadığımız toplumdur. **Nasıl bir toplumda yaşadığımızı anlamak için, toplumun nasıl ürettiğine ve bölüştüğüne bakmamız gerekir.** Bugün kâr temelli kapitalist üretimin hâkim olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Egemen sınıf katına yükselmiş olan kapitalistler/patronlar (burjuva sınıfı), işçilerin ürettiği tüm zenginliğe el koyuyor. Bu yüzden, bu düzende zenginlik bir avuç asalağın elinde birikirken, milyarlarca insan yoksulluk çukurunda yaşıyor. **İşte üretim sürecinden eğitime, medyadan sokaktaki konuşmalara kadar tüm kavram, ifade ve düşünceleri belirleyip şekillendiren bu yaşadığımız toplumdur.**

Toplumun iki sınıfa bölündüğü bu düzende en basit olaydan en karmaşık olanına kadar tüm olayları, ya işçi sınıfının ya da sermaye sınıfının penceresinden bakarak değerlendiriyoruzdur. Bir benzetme yapalım: Farklı yönlere bakan iki pencere toplumsal bir platformda yaşadığımızı düşünelim. Bir işçi örgütünün parçası olmuş ve sınıf bilinci kazanmış işçiler, tüm toplumsal/siyasal gelişmelere işçi sınıfının penceresinden bakarlar. Fakat dağınık, işçi olduğunun farkında olmayan ya da bir kimlik olarak işçiliği aşağılanma olarak gören, sınıf bilincinden yoksun işçiler için aynı şeyi söyleyemeyiz. Bu türden işçiler, sözünü ettiğimiz toplumsal platformda işçi sınıfı cephesinde durmalarına rağmen, sermaye sınıfının ve iktidarın durduğu tarafa geçip onların penceresinden dünyadaki gelişmelere bakarlar. Bu benzetmeden hareketle Türkiye'deki siyasal ve toplumsal gelişmeleri değerlendirdiğimizde her şeyin yerli yerine oturduğunu görürüz.

Keza toplumda genel olarak insanların "benim düşüncem" diyerek savunduğu şeylerin gerçekte onların öz/sınıfsal düşünceleri olmadığını da görürüz. Egemen sömürücü sınıf, toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçilerin bilincini bulandırmak için elinden gelen her şeyi yapar, her mekanizmayı kullanır. Toplumda yer etmiş dini değerleri kullanır, tarihsel gerçekleri çarpıtır, milliyetçiliği kışkırtıp bunu vatan sevgisi olarak yutturmaya çalışır. Türkiye'de bitip tükenmez Selçuklu ve Osmanlı temalı dizileri, sürekli kışkırtılan milliyetçiliği bir de bu gözle düşünelim. **Siyasi iktidarın, toplumun farklı kesimlerini sürekli birbirine karşı kışkırtıp yapay ayrımları körüklemesini ve nefrete dayalı bir dili egemen kılmak istemesini bir kez daha sorgulayalım.** Bu egemen dili sahiplenen bir işçi, tuzağa düşmüş ve sermaye/iktidar cephesinin penceresinden dünyaya bakan bir işçidir. Böyle birisi, hiçbir zaman işçi sınıfının gücünü ve sürüp giden değişimi göremez, ona şırınga edilenleri tekrarlayıp durur!

Meseleye şuradan da bakabiliriz: Her gün sadece ekmek yiyen bir insan fiziksel olarak doyduğunu hissetse de aslında açlık çeker. Çünkü insan vücudu çeşitli protein, vitamin ve minerallerle beslenmeye ihtiyaç duyar. Bu ihtiyacı karşılanmayan insanın zamanla sağlığı bozulur, hastalanır. İşte zihin de böyledir, beslenmeye ihtiyaç duyar. İnsan zihni neyle beslenirse ona uygun tepki verir. **Her gün ana akım medya haberleriyle, burjuva politikacılarının vaatleriyle, bol dramlı dizilerle, sosyal medyanın çöpleriyle dolan bir zihin toplumsal ve siyasal gelişmeleri nasıl değerlendirir?** Bugünkü çağda, elimizdeki cep telefonunun ve kafede içtiğimiz kahvenin lüks olduğunu sanan birisinin zihin dünyası yavandır. **Zaten burjuvazi de sömürü düzenini sürdürmek için yavan zihinlere sahip işçiler ister!**

Zihinsel yavanlıktan ve yalanlardan kurtulmanın tek yolu örgütlü olmak ve siyasal sınıf bilinci kazanmaktır! **Üreten ve sömürülen işçi sınıfının penceresinden dünyaya bakan işçinin zihni yavanlıktan kurtulur ve dili de değişir.** Bu işçilerin dilinden, "devlet ya da patron vermez ki", "bu işçilerden adam çıkmaz ki", "Suriyelileri besliyorlar" gibi cümleler temizlenir. Onların yerini hak, mücadele, dayanışma, demokrasi, özgürlük, barış, sınıfsız bir dünya, sınıf ve birlik gibi kavram ve ifadeler alır! O halde dünyaya kendi sınıfımızın penceresinden bakmalı, zihnimizi ve dilimizi o pencereden gördüğümüz gerçeklere göre şekillendirmeliyiz. ■

Tek Tek İşçiler ve İşçi Sınıfı

Büyük şair Nâzım Hikmet işçi sınıfını ve genel olarak emekçileri “Büyük İnsanlık” olarak tanımlar. Fakat bu büyük insanlığın bir parçası olduğunun farkında olmayan işçiler, “bu işçilerden bir şey olmaz” düşüncesini dile getirirler. Örgütsüz ve bilinçsiz durumdaki işçiler yaşama, olaylara ve kendilerine kendi sınıflarının penceresinden bakamazlar. **Tüm toplumsal ve siyasal gelişmeler karşısında kendilerini tek bir kişi olarak konumlandırır, kendi bireysel eksikliklerine ve güçsüzlüklerine bakarak akıl yürütürler.** İşte “bir şey olmaz” güvensizliğinin temelinde bu akıl yürütme vardır. Bu şekilde düşünmek, aslında ağaca bakıp ormanı görmemek, ya da koca bir ekosistem olan ormanı tek bir ağaç üzerinden anlayıp tarif etmeye çalışmak gibidir.

Tüm toplumsal hayatın temelinde üretim vardır. Üretim olmadan, yani yiyecek, giyecek, barınak, günlük kullanım için sayısız eşya; sosyal, kültürel, toplumsal ihtiyaçlar için sayısız hizmet üretilmeden hayat akmaz, durur. **Peki üretenler, yani hayatın kesintisiz sürüp gitmesini sağlayanlar kimlerdir?** Elbette işçiler. Tarihte üretimi kölelerin, serflerin, köylülerin, zanaatçıların yaptığı dönemler oldu. Fakat o dönemler modern sanayi toplumundan farklı olarak, teknoloji ve bilimin tüm insanlığı refah ve bolluk içinde yaşatacak boyutlara ulaşmadığı, üretimin bu denli toplumsallaşmadığı, uluslararası hale gelmediği dönemlerdi.

İçinde bulunduğumuz modern sanayi toplumunda yeryüzündeki toplam üretimin tamamını işçiler ve köylüler gerçekleştiriyor. Tarlalarda, çiftliklerde, fabrikalarda, atölyelerde, bürolarda, madenlerde, deniz, kara, demir yollarında, mağazalarda, okullarda, laboratuvarlarda, hastanelerde, inşaatlarda, kısacası her yerde işçiler var. **Üretimi yapan veya hizmet sağlayan işçiler, toplumsal bir sınıf oluştururlar ve işçi sınıfı dediğimiz de budur.** İşçi sınıfı aynı zamanda sayısal olarak toplumda çok büyük bir ağırlığa sahiptir. Dolayısıyla işçi sınıfının kitleselliğinden, üretim ve çalışmadan gelen devasa bir gücü olduğu tartışmasızdır.

Tek tek işçiler farklı farklı parça işler yaparlar, farklı farklı ürün ya da hizmetler üretirler. Ama tek tek işçilerin yaptığı parça işin ya da eşyanın tek başına hiçbir anlamı

yoktur. **Dünya toplumu ancak işçilerin tümünün gerçekleştirdiği toplam üretim faaliyeti sayesinde varlığını sürdürebilir.** İşte tıpkı bunun gibi, tek tek işçiler farklı kişilik ve davranış özellikleri gösterebilirler. Hatta bilinçsizliğin bir sonucu olarak kendilerini dar kalıplara hapsedebilir, kötü çalışma koşullarına boyun eğebilir, örgütlenmekten kaçınabilir, zaafli davranabilir, arkadaşlarını ispiyonlayabilir, amirlerine, patronlarına yalakalık yapabilirler... Fakat tüm bunlardan “bu işçilerden bir şey olmaz” düşüncesinin doğru olduğu sonucu çıkmaz. **Çünkü tek tek işçiler başka bir şeydir, işçi sınıfı başka bir şey.**

Tek başına bir su damlasını düşünelim. Toprak onu emer, güneş buharlaştırır, rüzgâr kurutur. Ama sayılamayacak kadar çok damladan oluşan nehirler binlerce kilometre yol kat edebilir. Toprağı, kayaları aşındırıp yataklar açabilir; toprağı sulayabilir; oyuklar, platolar, şelaleler oluşturabilir; değirmenleri döndürebilir, barajlara dolup elektrik üretebilir. **Yani su aynı su olsa da bir damla ile bir nehir bambaşka fiziksel davranışlar sergilerler.** İşte tıpkı bunun gibi, tek tek işçilerin hareket tarzıyla işçi sınıfının hareket tarzı başkadır. Sermaye sınıfının saldırıları karşısında tek tek işçilerin kişilik ve davranış biçimleri çoğu kez önemsizdir. Çünkü işçiler sermaye sınıfı karşısında çıkarları ve talepleri aynı olan bir sınıf teşkil ederler. **Birlikte disiplin içinde üretim yaptıkları gibi, haklarının ellerinden alınmasına birlikte tepki verme, haklarını ilerletmek için birleşme eğilimi gösterirler.** Sermaye sınıfının saldırıları karşısında uzun yıllar sessiz kalsalar bile eninde sonunda birleşmeye yönelirler. İşte işçileri güçlü kılan ve işçi sınıfı yapan budur: Birlik olmak!

Tek tek işçilerin sahip olmadığı bir kudret vardır işçi sınıfında. İşçi sınıfı üretimin şalterlerini indirdiğinde hayatın akışını durdurabilir. Uluslararası düzeyde örgütlendiğinde ve siyasal mücadeleye atıldığında sermaye sınıfının el koyduğu üretim araçlarını elinden alabilir, tüm toplumun hizmetine verebilir. Kapitalizmi yıkıp, sınıfların, sömürünün olmadığı sosyalist topluma giden yolu açabilir. İşte işçi sınıfının böylesine büyük ve önemli bir tarihsel rolü vardır. Esas can alıcı soru şudur: **İşçi sınıfının bu muazzam kuvveti nasıl açığa çıkacak, işçi sınıfı tarihsel rolünü nasıl gerçekleştirebilecektir? ■**

Beklemek Fayda Etmez, Godot Gelmeyecek!

“Bir şey değişmez ki” veya “zaten yapacak bir şey yok” gibi ifadeleri çok duyarız insanlardan. İnsanlar, bu umutsuzluk ifadelerini tekrarlayarak o an içinde buldukları koşulların değişmeyeceğini dile getirmeye ve aslında hareketsiz kalışlarını haklı göstermeye çalışırlar. İlginçtir ama böyle yaparak yaşamı çekilir kılmaya çalışırlar. Bir taraftan da “değişmez” dedikleri koşulların değişmesini, kendilerinin yapamadığını başkalarının onlar adına yapmasını isterler, umut ederler. Çünkü insan umutsuz yaşayamaz ve umudun öldüğü gün insan da ölür. **Ancak umutsuzca sözleri tekrarlamayı bir yaşam biçimi haline getirmek veya kurtarıcı beklemek insanı ve toplumu ileriye doğru götürmez, çürütür.** Samuel Beckett’in Godot’yu Beklerken adlı tiyatro eseri, **bir umut olarak umutsuzca kurtarıcı beklemenin** insan ruhunda nasıl bir yıkım yarattığını çarpıcı şekilde ortaya koyar. Bu eserde, bir ağacın altında Vladimir ve Estragon’un monoton şekilde bekleyişleri anlatılır. Zaman adeta donmuştur, mekân ise sabittir. **Karakterlerin tek eylemi ise beklemektir.** Peki, neyi? Hiç gelmeyecek bir kurtarıcıyı, Godot’yu! İçinde buldukları sorunu aşmak için sorumluluk alıp harekete geçmezler. Onlara göre yapacak bir şey yoktur. Ancak ne gelen vardır, ne de giden. Öyle ki Godot diye biri veya bir şey var mıdır o bile belli değildir!

Sayırsız toplumsal sorunu küresel bir krize dönüştüren kapitalizm, her geçen gün insan yaşamında daha yıkıcı sonuçlar doğuruyor. Bu düzenin iyi, güzel, aydınlık bir gelecek sunamayacağı gün geçtikçe daha çok görülüyor. **Türkiye’de ise tek adam rejiminin baskıcı uygulamaları toplumu nefessiz bırakıp sorunları daha da katlanılmaz hale getiriyor.** Genç kuşaklarda ve özellikle bunların okuyan kesimlerinde umutsuzluk, yaşam sevincinin kaybolması ve depresyon yaygınlaşıyor. **Esasında depresyon da insanın var olan koşullara ve gidişata verdiği ruhsal/duygusal bir tepkidir. Ne var ki bu tepki umut, sevinç ve değişim yaratan pozitif bir tepki değildir.** Bu tepkinin olumlu bir enerjiye dönüşmesi için hem genç kuşakların içinde buldukları durumun nedenlerini kavramaları hem de beklemeci durumdan sıyrılmaları gerekir.

Belli bir zaman öncesine kadar üniversite mezunu olmak toplumda “ayrıcılık” anlamına geliyordu, şimdi değil! Herhangi bir emekçi genci düşünelim. Üniversiteyi kazanıyor ama yarış bitmiyor, okul hayatı boyunca çeşitli sertifika programlarına katılmak zorunda hissediyor.

Bitmiyor, yeri geliyor yüksek lisans, doktora yapıyor. Böylece üretim sürecine katılma yaşı sürekli yukarı çekiliyor. **Bir genç 25-30 yaşına geliyor ancak ortada iş yok!** Milyonlarca genç ailesinden alabildiği destekle yaşamını sürdürmek zorunda! Bunun yarattığı psikolojik yükü düşünelim. Sorun çok katmanlı ve çok büyük! Derinleşen ekonomik kriz, sosyal ve kültürel aktiviteleri iyice kısırlatırken emekçi gençlik yeteneklerini açığa çıkaramıyor. İşsizlikten ve olanaksızlıktan dolayı kendini aşağılanmış hissediyor, kimlik bunalımına düşüyor ve hiçlik duygusu geliyor. Ortaya kapitalizmin yarattığı bir anomali çıkıyor: Biyolojik olarak 30, sosyal olarak 18-20 yaşında gençler!

Kapitalist düzen her geçen gün daha fazla genci atıl hale getirip üretimin ve toplumsal yaşamın dışına itiyor. Bilelim ki bu durum sürdüğü sürece çürüyen düzen genç kuşakları da çürütüp heba edecek. Bu koşullara mahkûm edilen bir insan, köksüz ağaca benzer. Nasıl ki kökünden sökülen bir ağaç ölürse böyle bir insan da sosyal olarak ölür. Fakat pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de gençlik bu gidişattan memnun değil, olamaz da! Ne var ki Türkiye’deki duruma baktığımızda, başta rejimin ve ailelerin baskısı olmak üzere birçok faktörden dolayı gençlerin mücadele etmekten uzak durduğunu görüyoruz. **Bunun yerine Vladimir ve Estragon gibi beklemekle, şikâyet etmekle yetiniyor, sorumluluk almıyorlar.** Mesela işsizlikten iklim krizine kadar dünyamızda sayısız sorun olmasına rağmen birçok genç, “ben neden bu yaşımda siyaset konuşuyorum” diyebiliyor. Elbette onlar siyaset deyince burjuva düzenin “kirli” siyasetini anlıyorlar. Oysa tam da bu yaşta işçilerin ve gençlerin siyaset yapması gerekiyor. Dünyadaki sorunların nasıl çözüleceğine kafa yormaları, insanlığı boğan kapitalizme karşı mücadeleye atılmaları gerekiyor. **Çünkü belletilenin aksine, insan toplumsal sorunlara karşı duyarlı olursa ve sorumluluk alırsa değişip gelişir. İnsanlık için doğru olan, izlenmesi gereken yol budur.**

Krizli ve fırtınalı bir dönemden geçiyoruz. **Kapitalizmin yarattığı krizler anaforu insanlığı içine çekerken oturup kurtarıcı bekleyemeyiz.** Bize başka bir dünya; insanlığın bu güne kadar uğruna çokça bedel ödediği sınıfsız, sömürsüz, savaşırsız, özgür bir toplum gerek! Bu acımasız dünyayı değiştirmeye girişelim. **Godot’yu beklemek yerine, “başka bir dünya mümkün” diyerek kolları sıvayalım.** ■

İşçi Anne Babalar Çocuklarını Nasıl Yetiştirmeli?

Tüm anne babalar çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmek, onları geleceğe hazırlamak isterler. Peki, bir çocuğu “iyi yetiştirmek” ne demektir? **Eski bir Afrika atasözü “bir çocuğu yetiştirmek için bir köy gerekir” der.** Gerçekten de geçmişin dünyasında durum böyleydi ve aslında hâlâ olması gereken budur. En az anne babalar kadar dede ve neneleri başta olmak üzere geniş ailenin, komşuların çocuğun eğitilip yetiştirilmesinde payı vardı. **Modern dönemde ise gelişmiş ülkelerde örgütlü işçilerin oluşturduğu kültürel geleneğin tarzıyla çocukları yetiştirmek önemlidir. Yani çocuklar anne babaları kadar işçi topluluğunun da çocuklarıydılar.** Fakat işçi sınıfı örgütlerinin zayıflaması, on milyonların kentlere yığılması, teknolojinin günlük yaşamda alabildiğine baskın olması birçok şeyi değiştirdi. **Çocuklar çekirdek aile içinde yetişiyor fakat çocukların değer yargılarını büyük oranda televizyonlar, diziler, sosyal medya ve teknolojik araçların kullanım tarzı belirliyor.** Bu araçları ise düşünsel ve kültürel olarak şekillendirip kontrol eden kapitalist düzen ve egemenlerdir. Ortaya çıkan sorunlar, haklı olarak anne babalarda büyük kaygılar uyandırıyor. Çünkü sermaye düzeni, çocukları süremeyecekleri yaşamlara, tüketime özendiriyor; gerçek hayattan kopup uyuşmalarına sebep oluyor; şiddeti meşrulaştırıyor, çocukları, gençleri kimliksizleştirip köksüzleştiriyor. Fakat bunu yaparken anne babaları da kullanıyor. Nasıl mı?

Hatırlayalım; 1990’lı yıllarda başta ABD olmak üzere dünyada yayınevleri harıl harıl çocuk yetiştirme üzerine kitaplar basıyorlardı. Bu kitaplarda anne babalara çocuklarıyla arkadaş olmaları, onları sıkımmaları, evdeki sorunları çocuklara yansıtmamaları, otorite uygulamaları, isteklerini mümkün olduğunca karşılamaları salık veriliyordu. Fakat bu parlak görünen öğütlerin sonucu hayırlı olmadı. **2010’lu yıllarda artık birer yetişkin olan o kuşağın çocukları hayatın daha doğrusu kapitalizmin acımasız gerçekleriyle karşılaştıklarında buna hazırlıksız yakalandılar. Kapitalist sömürü düzeninin çarkları bu kuşağa işsizlik, ağır çalışma koşulları, yoksulluk ve depresyon getirdi. Ait olmadıkları bir sınıfın düşünme kalıplarıyla davranan anne babalar; çocuklarının kimlik bunalımı yaşamasına, kendini köksüz hissetmesine, asla gerçekleşmeyecek olan sınıf atlama, zenginleşme, rahat yaşama düşleriyle oyalanmasına neden oldular.**

Bugün sorun büyüyerek devam ediyor. Çünkü çoğu anne baba sahip olmadıkları olanakları çocuklarına sunmaya çalışıyor. **Sürekli tüketmek, yeni şeyler satın almak üzere kışkırtılan çocuklarının isteklerini yerine getiremediği zaman utanıp eziliyor. Çocuklarına “hayır” dememek için kredi kartlarıyla, borçlarla boğ-**

şuyor. Öte yandan çocuğunun başına bir şey geleceği endişesinden sıyrılmayan, okul bahçelerinde bekleyen, cep telefonu uygulamalarıyla çocuklarını takip eden, çocuğuna kimsenin karışmasını istemeyen, onun ödevlerini, yerine getirmesi gereken sorumlulukları kendisi üstlenen anne babalar hiç de az değil. **Uzmanlar bu durumdaki anne babaları “helikopter ebeveyn” olarak tanımlıyor.** Yaygınlaşan bu hastalık yüzünden markete, kırtasiyeye hiç yalnız başına gitmeyen, yalnız başına dolmuş binmeyen, ödevini kendi takip etmeyen, evde hiç iş yapmayan yani hayatta hiç sorumluluk üstlenmeyen çocuklar, gençler yetişiyor.

Hiç düşündük mü, böyle bireylerden oluşan bir kuşak sermaye sınıfı karşısında nasıl bir pozisyon alır? Gününün çok büyük bir bölümünü çalışarak geçiren, düşük ücret alan, geçim sıkıntısı altında ezilen anne babaların böyle bir ebeveynlik tarzını sürdürmesi mümkün mü? **İşçi sınıfının çocukları gibi değil de orta sınıfın kalıplarıyla yetiştirmeye çalışırsak, çocuklarımızı kimlik bunalımına sürükleyebilir miyiz?** Onlara en büyük kötülüğü biz yapmış olmaz mıyız? Sorumluluk taşıyamayan, hayatın gerçekleriyle karşılaşınca bocalayan, antidepresanlarla ayakta kalabilen, anne babalarını beğenmez hale gelen, onların çektiği sıkıntıların farkında olmayan, empati kuramayan bir kuşağın dünyaya getirdiği kuşaklar nasıl şekillenir?

Şu hususun altını kalınca çizmek istiyoruz. **Bir çocuk anne babaya sahiptir ama çocuk toplumun parçasıdır ve dolayısıyla anne babaların “malı” değildir.** Fakat burjuvazi, kendi özel mülk anlayışı ve kültürünü topluma da aşıyor ve işçi ailelerini de derinden etkiliyor. Oysa bizler çocuklarımıza içinde buldukları nesnel koşulların farkında olmayı, sınıflarını bilmeyi, sorumluluk taşımayı, hayatın zorluklarına hazırlıklı ve direngen olmayı, hakları için mücadele etmeyi öğretmeliyiz. **Dayanışmanın, birliğin önemini, emeğin kıymetini, insanları ve yaşamı sevmeyi öğretmeli, kökleri sapasağlam bir çınar gibi hayata tutunmalarını sağlamalıyız.** Ama bunu yapabilmek için önce kendimiz ÜİD-DER’de örgütlenmeli ve zihnimizi bizi sömüren sınıfın fikir ve kalıplarından temizlemeliyiz. ■

Sınıflar, Siyaset ve Genel Oy Hakkı

Siyaset ya da politika kavramı yönetmek, devlet ve toplumsal hayata dair alınan kararları belirlemek anlamlarına sahiptir. **Yani siyaset/politika yapmak, toplumsal hayatı ilgilendiren kararlar ve devletin nasıl yönetileceği hakkında söz söylemek, hak iddia etmek ve belirleyici olmayı istemek demektir.** Özetle insan, toplum, sınıflar ve devlet varsa orada siyaset de vardır ve bu yüzden siyasetin dışında kalan hiçbir şey yoktur.

Modern döneme kadar siyaset yapmak yalnızca egemen sınıfların hakkıydı. Egemenler, toplumu yönetilip yön verilecek bir sürü olarak görürlerdi. Arapça bir kavram olan siyasetin at bakıcısından (seyis) gelmesi tesadüf değildir. Ama zamanla toplum gibi kavramların taşıdığı anlam da değişir ve içeriği genişler. Kapitalist sistemin gelişmesiyle ortaya modern sınıflar çıkmıştır. Bir tarafta sermaye sınıfı (burjuvazi) öte tarafta ise işçi sınıfı vardır. Burjuvazi devletle birlikte siyaset yapma hakkını da ele geçirmiş ve tüm siyasal mekanizmaları kontrol etmeye başlamıştır. **Siyasal yönetim süreçlerinde söz söylemek isteyen işçi sınıfı ise, demokratik hakların genişlemesi ve genel oy hakkının elde edilmesi için büyük mücadeleler vermiştir.**

Dolayısıyla genel oy hakkı, tarihin en eski dönemlerinden itibaren var olan bir hak değildir. **300 yıl geriye gitsek, dönemin yönetici elitlerine, hükümdarlarına genel ve eşit oy hakkından bahsetsek, ne olurdu?** Mesela tarlalarda çalışan kadınların seçme ve seçilme hakkı olması gerektiğini söylesek muhtemelen küstah bir kahkahayla karşılaşırdık. Tarihin aynasına baktığımızda, bugün bize son derece doğal görünen genel ve eşit oy hakkı için fırtınalı bir mücadele görür, bu hakkın işçi sınıfının mücadelesiyle kazanıldığını fark ederiz.

“Demokrasinin beşiği” sayılan İngiltere’de de oy hakkı çeşitli uğraklardan geçti. **İlk ortaya çıktığında sadece mülk ya da servet sahibi erkekler oy kullanabiliyordu, yıllar sonra bu hak vergi veren erkeklere de tanındı.** Bu bile büyük bir gürültü kopmasına yetmişti. Kadınlar ise gerek İngiltere’de gerekse de tüm dünyada eşit ve genel oy hakkına çok daha geç sahip olabildiler. 20. yüzyılın başında sadece birkaç ülkede seçme hakkına sahiptiler. **1917’de Rusya’da işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesiyle birlikte çok şey değişti. Kadınlar, tarihte ilk kez seçme hakkının yanı sıra seçilme hakkına da kavuşmuş**

oldular. Özellikle 2. Dünya Savaşından sonra genel ve eşit oy hakkı neredeyse tüm ülkelerde tanındı.

Peki, nasıl oldu tüm bunlar? 1800’lü yılların ilk yarısında İngiltere’de işçi sınıfı, uzun iş saatlerine, düşük ücretlere ve işsizliğe karşı önemli bir mücadeleye girişti. Grev silahı keşfedilmiş, sendikalar kurulmuştu. Ancak yetmiyordu! **İşçi sınıfı toplumsal gidişata müdahale etmenin yolunun siyaset yapmaktan geçtiğini fark etti.** Sendikalar Halkın Bildirgesi adını verdikleri talepler etrafında toplandılar. Parlamento üyesi olmak için “zenginlik” veya “toprak sahibi olma” zorunluluğunun kaldırılmasını ve **oy hakkı talep ettiler.** Parlamenteoya yüzbinlerce kişi tarafından imzalanan bir dilekçe sundular ve bunu büyük mitinglerle, grevlerle desteklediler.

İşçi sınıfının siyaset sahnesine bir sınıf olarak çıktığı bu yıllarda, Avrupa adeta kitlesel grevler ve devrimlerle sarılıyordu. Her ne kadar bu devrimler bastırılmış olsa da artık zaman eski zaman olamazdı! **Sermaye sınıfı, iktidarını kaybetmekten duyduğu derin korku neticesinde demokratik hakları tanımak zorunda kaldı.** Bu süreçte kitlesel işçi partileri ve sosyalist partiler yasal olarak kurulmaya başlandı, sendikalar ve grev hakkı yasalaştı, işçi örgütleri, işçi basını üzerindeki kısıtlamalar gevşetildi ve çeşitli sınırlamalar olsa da en azından tüm reşit erkekler için genel ve eşit oy hakkı kazanıldı. **Oy hakkı mücadelesine devam eden kadınlar ise sonraki yıllarda büyük bir emekle bu hakkı sermaye sınıfından söküp almayı bildi.**

Şunu bilmeliyiz ki hiçbir hak yoktur ki uğruna mücadele edilmeden kazanılmış olsun! Oy hakkı da bunlardan biridir. Şöyle bir düşünelim, sömürü ve zorbalığa karşı bunca mücadeleyi veren işçiler oturup beklemeyi tercih etselerdi herhangi bir hak elde edebilirler miydi? Peki ya “değişmesini isterim ama nasıl olacak ki?” diyerek bir kurtarıcının gelip onları kurtarmasını bekleselerdi, tarih nasıl bir seyir izlerdi? Tek başına kalan ve tek başına düşünen işçiler, değişimin gerçekleşebileceğine inanmazlar. **İşçiler, örgütlü olur ve siyasal sınıf bilinci kazanırlarsa bu inançsızlığı yenerler!** Özetle işçi sınıfı kendi örgütleri üzerinden bağımsız bir güç olarak siyaset sahnesine yeniden çıkıp toplumsal gelişmelere müdahale edebilecek güçtedir. **Zaman, örgütlenme, işçi sınıfı siyaseti ve mücadele zamanıdır! ■**